

TEVYNĖ

Organas Susvienijimo L. A.

N. 39

Plymouth, Pa. 13 d. Spalio 1900 m.

metas V.

NEDELINIS LIETUVISZKAS LAIKRASZTIS ISZEINANTIS KAS SUBATA.

THE LITHUANIAN WEEKLY.

„TEVYNĖ“

Published every Saturday at Plymouth, Pa.

Subscription \$1,00 per year.

All communications should be addressed:

**T. Astramskas P. O. Box. 649
Plymouth, Pa.**

Rates of Advertising.

one inch once.....0,50
one inch one month.....\$1,00
one inch per year.....\$10,00

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER
AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

„Tėvynė“ ne sąnariams Susvienijimo kasztuoja per metą \$1,00.

Korespondencijas reikia siųsti ant antraszo.

T. ASTRAMSKAS

P. O. Box. 649.

Plymouth, Luz.Co. Pa.

Isz darbininkiszko klausymo.

Darbininkai kietose anglise dar sustraikavę regis ant savo gal kad ir ne ant visko visgi laimės. Nors vieną kartą gal pradžiugis laimėjimas apsunkusį vargszą kietųjų anglių mainierį bei leberį.

Pradžioje pasiskundimo Convencijose darbininkų ant neteisybių savininkų anglekasyklų, suvisai nemislijo bagocziai kad ant tiek placziai galės sustraikuoti darbininkai; paklabinus anglekasių savininkus nenorėjo nė kalbēt apie pagėrinimą mokesties kurios ir teip apskustai reikalavo.

Darbininkų dar anglekasyklose užmokestis koke yra, mokasi kaipo mokestis deszimtes adynų darbo, nes kad dyrba 8 adynas, tada savininkai moka tik už tris czvertis dienos darbo, atitraukent ketvirdalį užmokes-

ties už sziftą. Kodel darbdaviai neįneždina, neiszpildo investos normos Pensilvanijoje dienos darbo tik 8 adynų? juk tas ant popieros yra! Pabrikų instatimdavystė rodo, kad Connektikute, Illinojuje, Pensilvanijoj, New Yorke ir Californijoj, szitose valstijose normaliszka darbo diena priimta tiktai 8 adynos, bet tos 8 adynos darbo, pasirodo tik su užmokesčiu trijų kvoterių dienos, o ne pilnybėje.

Jaigu czion Suvienytose Valstijose Amerikos norma darbo dienos stovi tik ant popieros, tai ne kitaip iszrodo ispektorių rėdas czion kaip kad žydiszkoje Austrijoj, kur normaliszka diena darbo stovi tik ant popieros, o darbdaviai darbininkus laiko teip ilgai darbe, kaip jie nori.

Szveicarijos darbininkiszkas sekretarijatas pagarsindamas visų szalių darbo normą, bereikalo isztarė kad Amerikos keliose aukszciaus minėtose valstijose yra 8 tik adynos darbo; ir czion teip kaip visur tik ant popieros pažymėta stovi, bet ne ekzistavoja.

Darbininkai nors dą nepasiekia sutrumpinimo dienos darbo, bet bus laikas kad tas iszsiptydys.

Už užmanimą sutrumpinimo darbininkams dienos darbo, priklauso pirma pasidėkavonė daktarams, kurie tokią normą pasistengė pažyti kaipo ekonomistai žmonių sveikatos ant kuno ir dvasės; Jie patēmiję ant platumo produkcijos ir jos užtekliaus, ant silpnybių kokios prisloginę per ilgą darbą žmogų; padarė statistiszkai apvalų ir tiesų įneszimą.

Sutrumpinimas dienos darbo musēt pirmiausiai įvyko Szveicarijoje

1864 mete. 1872 m. sutrumpinta nuo 12 ant 11 adynų, ir 1877 m. tokia norma pagal didesnį skaitlį balsų, tapė įvesta visoje Szveicarijoj.

Szveicarijoje norma darbo dienos yra pilnai iszpyldoma, nes ten gana gerai daboja tą reikalą inspektoriai.

Ir kaigi czion inspektoriai County arba kumpanijų pridabos, kadaigi jie pats daugiausiai esti kumpanais arba kumpanų sunumis ar giminėmis..

Jaigu inspektoriai mainų butų gabesni iszpyldime savo priderysczių, tai nežutų tiek daug darbininkų isz priežasties neapziuros kaip reikia mainų.

Tegul sziaudien nuveina geras inspektorius apie Minersville į mainas Lytle (Ozės) pažiurėtie, ir kokį ras ten parėdką gengvėse; užtiesą tuojaus uždaryti tokes gengves lieptų, nes dubeliusai timbiriai, visur suszute, suslogyti ir iszrodo kad bent dieną ar naktį apsiradinius; gengvė E. Lyder visa iszrodo ant senų griuvėsių, timbiriai tik koszė, vis pusiau įlūžęs kaleris ar koje, legensai kaip sulaužyti arklio szonkauliai iszspausti sloginanczio anglies nuo pilerių į gengvę; iszrodo tokios gengvės tartum tik sugriuvimo laukia; o toke gengvė kad užgriutų, visi taptų užgriuti vidui dirbantie gengvėje, szituose ir brustuose. Prie geresnio pridabojimo mainų, galima butų laike užgriuvimo gengvės iszeiti lauk darbininkams pirmaiseis sziotiniais edingais (monkėms), bet kad ir tie visur užgriuve. Toje gengvėje visur timbiriuojasi sziotinei edingai, bet kad anglis pirmus timbirukus užgriuva, sulaužo, edingą užblakina; nesusipranta nė bosas, nė fajerbosis,

kad reikia taisyti, nes laike nelaimės visi liktusi grabe mainų; o nesusi-pranta del to, kad tik mažesnius kassztus panesztų kumpanija, o apie gyvastes apsaugą kas ten rup. . . .

Pereitame mete musēt pradžioje Decemberio mėnesio tose mainose nuvaževo karai dreiverio jaunucio koja toja pat E. Lyder gengvėje, ir vien per kalte nepataisymo gengvės lužtanczių timbirių bei legensų. Ir tas vaikinēlis per kalte bosų fajerbosiu ir kumpanijos, pasiliko nuo jaunų dienu ik grabui amžinu kolieka! kas jam gali atlyginti tokią nuotrota? .

Mainose Glendover 1897 m. musēt July mėnesij pratruko belyjent kur ten virszuje senas brustas, ir pasiliaido vanduo į centr. gengvę; tuojaus apžiurējēs bosas Thomas Dovning szoko gengvę užblakyti lentoms, purvais ir meszlu, kad vanduo bēgdams nepasemtų szliopą ir mulus, o mainieriams viduje dirbantiems nieko nepraneszē, ant laimės buvo tas viskas priesz kvitinimą vakare ir eidami isz darbo darbinikai jau brido aukszcziau kelių ir juostos per damo vandenį; bet viena pora mainierių Subaczius ir kitas truputį susivēlinę rado jau pilną prie užblakinimo gengvę vandenio, ir iszeitie nežinojo per kur; klaidziojo tie du mainieriai per visą nakti po senus brustus, kol surado skylę iszeitie, nes per szlopą jau nebuvo galima. Ir ką galima pasakyti apie tokį bosą, kur žmones dirbanczius nesiuntē isz mainų, bet nei baltvuodēgis kriukzdas žvirblį lizde purvu apmuriēs numarina, teip jis kad biskį butų su mainieriais padarēs. Ar gi ten ir kitur nėra daugiaus szposų kurie skriaudžia darbininką? Gana visur yra!

Tose pacziose mainose, kartą sēment mainas, mulus pirmiaus iszimta isz mainų kaip kad darbininkus.

Prie tokių aplinkybių, ne tik darbininkai nuo kumpanijų ēsti skriaudžiami, bet ir per bosus, o skunsti į kumpaniją darbininkas stēbisi, nēs bosas darbą atims, užtarējū nėra, ir ką darysi?! Unijos nėra, ten pasiskust negalima, reikia tylēt ausis nulaidus.

Be susimezgimo, be Unijos, dar-

bininkas iszsirodo kaimenē be skerdžiaus, o kur nėra skerdžiaus centr. vyriausybes, ten iszkrikę darbininkai kaip grigo bitēs; už skriaudą sudējuoti stēbētis; kaip maskolius už sukorį pasiskust bent kam, ir tam kaip kur nori, teip darbininką nusuka.

Kietųjų anglių dar darbininkai kad ir laimēs, bet jaib tik Unija taps atimesta, jaib tik prižadų kontraktą su paraszu kumpanijų neturēs, tai toliai laimikis, kol apsimalszjs darbininkai, toliaus atsisakis nuo pagērinimo ir tt.

Prieg tam viskas priguli nuo isz minties ir teisingumo darbinikiszku vadovų.

Mainieris

Isz Lietuvos.

VILNIUJE atsiliko salēse Montvilo mokslainēs paroda isz dirbinių dailidzių ir audējū. Ir jos pasirodē, kad Viliaus amatininkai augsztai stovi savo profesijoje.

SZETOJE (Kauno gub. Vilkmegēs pav.) raudasi paveikslingi varstotai, vadinami „Biruta“. Juose randasi 18 pagerintų staklių. Mokintis austi reikia 2-3 metus; paskui kiekvienas gauna ant iszmokesczio stakles. Jų Szētoje ir apilinkyje esą į 400.

KAUNO GUB. ukininkystē plētojasi, pienininkystē kyla augsztyn; ukininkai pradeda vis daugiau ir daugiau vartot maszinas prie dirbimo žemēs, kulimo ir tt. Pastaruose metuose pradēta teipgi auginti arklius, ypacz rupinasi didesni ponai užlaikyt nuo isznykimo žemaitiszką rasą.

ŽIDIKUOSE (Telszių pav.) pirm užvedimo monopoliaus buvo penkios karcziamos, o dabar dvideszimt penkios. Netolimame bažnytkiemyje Ukrimuose buvo pirmiau viena, o dabar penkios. Kiekvieno žydo gryntelē ir krautuvēlē pavirto į vietą gerimo degtinēs.

VILNIAUS GUB. ruduo sausas, per ką nukentėjo daug vasarojas ir pievos. Ypacz neužderėjo žirniai ir do-

bilai. Prekē szieno eina auksztyn, o gyvuolių puola žemin. Daržoves ēda kirmelēs; barszczius ypacz labai sunaikino.

„TEVYNES SARGAS“ pranesza, kad szv. Jono vakare po Lietuvą likosi iszlipyti atsiszaukima i lietuviszkos social-demokratiszkos partijos. Per tai daug lietuvių likosi suimtų: Liepojuje ir Szauliuose, sako, į 30; szeip terp suimtų ir laikomų kalinije yra studentai: Janulaitis, Mongirdas, Staszciuskis; daktaras Vaineikis isz Palangos ir k. Per tad, sako, ir lietuviszki teatrai Palangoje ir Liepojuje likosi uždrausti.

Liudnas atsitikimas!

„KRAJ“ pranesza, kad pagal nutarimą senato sodiecziai - katalikai gali pirkt žemēs kiek nori. Vakariniame Kraszte (t. y. lietuviszkos gubernijose). Ligsziol Lietuvoje bajorams - katalikams yra visiszka uždrausta pirkt žemes, o sodiecziams - katalikams vietinē valdžia leisdavo pirkt tiktai 50-60 de-siatinų.

CARAS IR CARIENE padovanojo 5 tukstanczius rublių ant atstatymo bažnyczios bokszto Czenstakavoje, kurs sudegē 14 d. rugpjuczio.

Kratos. Ant nurodymo tulo girtuoklio Szēriuko, asesorius Kaziela su dviejais poniatuojais norėjo padaryt kratą pas Rozalimo kamendorius kun. K. Kazlauską. Tas vienog į savo gyvenimą asesoriaus įleist nenorėjo. Tad asesorius pradėjo su kirviu laužt duris, ką matydami poniatuojai pabėgo. Iszlaužēs duris asesorius pats perkrētē kuniją, bet nieko nerado. Kun. K. nuvažiavo į Kauną skūstis gubernatoriui.

Tą paczią naktį uriadninkas krētē pas davatkas ir mieszczionys. Pas davatkas atrado tik mažmožį, pas ukininką Mainionį kalendorių, o Maldynių sodziuje pas Kasperaviczių nieko.

Bimunų sodziuje, ties Ukmerge (Kauno gub.) krētē atvažiavę isz Ukmergēs „nadzirateliai“ ukininką Igną Vareikį. Uoliu kratytoju pasi-

rodė lietuvis Ramanauskas, bet nieko nerado.

Mosėdyje per nurodymą davatkos Onos Petrauskiutės buvo krata pas Barborą Zubiutę. Policijei nieko nerado.

Salentuose Porcijunkulio dienoje krėtė namus szkaplierninko Bendiko, kurio tadą nebuvo namie. Negalėdami įeit, policijantai paszaukė kalvį ir liepė jam iszplėszst duris. Inėję į vidų ir iszkrėtę viską, nerado nieko. Paskui pastatyta sargyba stovėjo per kelias dienas prie namų, dabodama, kad isz jos daiktų neiszvogtų. Iszdavėju buvo Bendiko tėvas.

Ties Krakiais (Kauno pav.) sodziuje Ažytėnų buvo krata pas ukininką Katkų. Katkus yra žmogus su auksztesniu mokslu, nes baigė ekonomiszką akademiją. Norėdamas pagerinimo ukės, jis įkalbinėjo sodiečiams naujasią jos vedimą. Ukininkai jo paklausė ir, pernai rudenį sutarę, užsejo ant rugių dobilus. Szįmet rugius nupjovus ir dobilams pažėlus užsimanė juos ganyti, ant ko Katkus nepristojo. Bet kaimynai dabar jo nepaklausė. Iszganę savo dobilus, pradėjo leist gyvuolius ant Katkaus dirvų; ką matydamas Katkus, gyvuolius užgrėbė, o nenorinczius atsilygint padavė į sudą. Tadą du Urbai: Prans ir Antanas, apskundė Katkų Kėdainių žandarui už prilaikymą lietuviszkų laikraszczzių. Krata nenusisekė, nes pas Katkų nieko nerado. (T. S.)

Pilviszkiuose. Praejusiam mėnesį buvo krata pas daktarą Grinių. Krėtė atvažiavęs su žandais pats prokuroras. Vieni kalba, buk pas jį radę keletą užkavotų po grindimis knygeliių, bet daktaras Grinius anų užsigynęs ir pasakęs, kad anos turėjo buti da jo pirmtakuno, kurs lietuviszkas knygas skaitė ir už jas dabar kenzia isztremtas į Maskoliją, už ką, žinoma, jau jam koros nepadidino. Kiti vėl pasakoja, kad radę pas daktarą Grinių tik vieną lietuviszką knygeliią ir toj pat ėsant daktariszka, už ką nebus jokio atsakymo.

Tilžėje. Vienas isz Tilžės kupcziių vokietyš, gavęs Lietuviszkos Paryziuje Parodos fotografiją, atspaudė mus parodos paveikslą ant postelkarcziių ir, kaip dabar Europoj yra mada, pradėjo tas postelkartes gana brangiai pardavinēt Prusų lietuviams. Prusinis Parodos komitetas, apie tai dažinojęs, jam pardavinėjimą uždraudė. Pasitikime, kad dabar Prusų Komitetas pats tas postelkartes su Parodos paveikslu duos padirbdint ir pardavinės, kadangi tokiu budu placziai ir garbingai praplatins žinią apie musų Paryziuje parodą! Kitaip visai butų neušimokėję drausti pardavinėti tuos garbingus paveikslėlius vokiecziiui.

Tilžėje. Pereitame mėnesij atsilankė Prusų Kaizeris. Gyventojai miesto ir aplinkinės jį patiko iszkilmingai. Prie parodos, žinoma prisidėjo ir lietuviai. P. Smalakys, lietuviszkas pasiuntinys į ciecorystės seimą, važiavė iszkilmingai karietoj, ketvertu arklių užkinkytoj.

Negerai, kad lietuvininkai neprisirengė su lietuviszkomis dainomis, o dabar kaizeris suvis nė nepajuto, kad Tilžė yra lietuviszkas miestas.

P. P.

Isz Lietuviszku dirvu Amerikoje.

Keli žodžiai Brocktono Teisybei.

Kad redakcija „Tėvynės“ patalpint rasztelį „Teisybės“ kas link Brocktono lietuvių, tai dar teiksites patalpinti ir neteisybės.

Pratę tuli lietuviai mus broliai mėgyti teip; isz adatos priskaldit vežimą, isz 12 darytie 100, teip lyginai Teisybė padarė su reikalais Brocktono parapijos.

Komitetas tas pats buvo jau net antri metai, kat nedyrbo gerai, iszrinktas dabar kitas; szis imasi už darbo vidutiniai, ir žadėjo surinktie skaitlį sąnarių prigulinczių prie parapijos; girdėjau neužraszo vaikų, tas mažina skaitlį parapijos. (Vaikai mokēt ant bažnyczios nė algų negal, tai kam juos į skaitlį dėti? Red.)

Kas link į bažnyczią einanczių niekas juk neskaito, o kad kas nedėlė isz deszimtukų nuo ineinanczių pasi-

daro po 12 ik 16 dol., per s. Roko atlaidus pasidarė 45 dol.

Isz to visko pasirodo kad Teisybė raszydama į „Tėvynę“ sumelavo nors pasiraszydama Teisybė pseudonimą; ateinant 10 ar 15 negali tuos pinigus sudėti.

Teisybė, ką raszė 37 num. „Tėvynės“ apie bažnyczios reikalus, tas yra melagystė, ir turbūt raszėjas į bažnyczią visai neina, nės grynai sumelavo. Kuningas Kelly budams netvirtas žmogus ant sveikatos, liepia jieszkot lietuviszką sav kuningą, o mes teip greitai jo negalim gauti, tai paraszė kasžin kaip; o mes vis kalbamės; gausime lietuviszką kuningą tada lankis bažnyczią tris kartus tiek kaip dabar lanko.

Negražu, nedora pseudonimą pažymēt savo „Teisybė“ o garsint neteisybę.

Kas link tautiszkumo tai Teisybė nemeluoja, Brocktono lietuviai vangiai slenka, negaliu užgint, kad susirinkimus nenor lankyti ar skaitymus skaityti; bet jaigu jie aptingę, ir nenori ką veikti, ar gi mus barnis ir koliojimas gelbės arba palieps teip daryti kaip mes norim?

Gaila kad mes vieni kitus baramė, bet ir ant tų paczių nors silpnų susirinkimų grazių įneszimų tartum nesuprantame ir neįneszame; mes kartais paskirstome vienus dzukeliais, kitus kauniszkais, vilnėnais, zanavykais ar kapsais, bet mes nekudikeliai, suprantame kad visi ėsame lietuviais, ir kitokiais nebusime kaip tik lietuviais, kad ir nuszlubuotumėm kasžin kur.

Piktinimo daugiausiai iszperi slaptingi pas mus szinkavimai, ir už nemandagius užsigerusių darbus, net anglai nutarė neduotie mums salės daryt susirinkimus, ant kurių pasielgeme ne teip kaip reiketų elgtis, o ir darytie balius kuriais piktiname svetimus.

Politikos kliubą jai pataisysim, tai mažu atsigaivelesim.

M—agius

Edwardsvillej 4 dienoj Spalinio saliuoninkai turėjo mitingą ir sutvėrė „Saliuninkų Uniją“. Prie Unijos prisiraszė visi lietuviai, slovakai ir

anglikai, iszėmus 9, kurie ir žadėjo trumpame laike prie susirizimo prigulėti. Priežastis tokios vienybės yra ta, kad bravorai jiems užėjus straikoms pradėjo pardavinėti alų už „cash“ ir pirmoj nedėlioj, kaip priguli ėmė tik po 6 dol. ant baczkos, antroj nedelioj pakėle ant 6 dol. ir 50 centų, ant ko saliuinkai nenori pristoti.

Szitie straikai gal visus suorganizuos!

Simano Daukanto istorijos originalizskas rankrasztis, kurį tuli jau skaitė už prapuolusį, buvo pas p. Martyną Jankų, Bitėnuose. Szįmet važinėdamas po Europą kun. Žilinskas iszmeldė tą rankrasztį ir parsivežė į savo knygynelį į Ameriką. Kun. Žilinskas dasizinojo teipgi, kad kiti dą tomai Simano Daukanto Istorijos randasi pas nekuri p. Bendaraviczų, Kybartuose.

— Apart rankraszczio Simano Daukanto Istorijos p. Jankus suteikė kun. Žilinskiui daugelį kitokių svarbių gromatų ir rankraszczų, kaip dvasiszkos teip svietiszkos intalpos, kurie pas jį, kaipo pas seniausiąjį Prusuose tautietį ir spaustuvniką da nuo laikų Auszros ir Szviesos buvo užsilikę ir be naudos gulėjo. p. Jankus pasitiki, kad kun. Žilinskas, atsivežęs tuos rasztus į Ameriką, mokės sunaudoti ant labo lietuvistės.

Atmyk apie rytojų.

Daugelis isz mūsų lietuvių, gyventanczių Amerikoje, ir galėdami pinigų neczėdija o paskui, parėjus bėdai turi kęsti.

Tie iszleistskatikiai jau turėjo pamokinimą anais metais, kada suvis blogai dirbo, ne vienas tada alkį pamatė. Rodėsi kad jau jie pasimokys. Bet kur tau!

Dabartės po užstraikavimui da tik treczia nedelia aina, o jau nekurie bedavoja, kad neturi isz ko gyventi. Gaila tų žmonių, kurie isztikro visados menkai uždirbdavo ir dabar menkas pėdes gavo, tokiems savo broliams turime prijausti, ir dasizinojė

apie jų vargą, privalome kuogreiciausia pributi jiems su pagelba. Bet nelaimė! daug yra tokių pijokėlių, kurie dasizinojė apie straiką, „isz dziaugsmo“ tuoj pirmoj dienoj pragėrė visus pinigus, o už keleto dienų pradėjo skųstis tavorszcziams, kad neturi ką valgyt, ba sztornykai jau neduoda ant bargo.

Tokių asz su pasigailėjimu paklausiu: „Kas jus, broliai, ėsate do per vyrai, kas do per žmonės, kad ne tik apie savo senatvę nesirupinate, bet nė apie rytojų nežinote, ką valgysite. Neiszmintingi gyvulėliai da moka pasidėt ant kito kart maistą, kurį nesuėda, o jus apie rytojų nemokate, nenorite apsirupinti“?

Ant „bizniėrių“ negalima puryti, kad jie be pinigų ant bargo nenori duoti, ba, žinote visi, kiek anais bedarbės metais jų iszėjo isz biznio, kada daugelis neužmokėję iszvažinėjo į kitus krasztus! O ir dabar tas pats dedasi ir visada teip dėsisi! Yra daug gerų žmonių, kurie mažu su padėkavone užmokės, ale kaip juos pažintie ir kaip nuo blogųjų atskirtie? O tie blogieje jie jau ne vieno sunkiai uždirbtą turtą sunaikino ir ne vieną isz biznio iszvarė.... P. P.

EUROPOJ.

Broliszka malone.

Balandije men. szio 1900 meto pasklydo dienraszcziuose Peszto straipneliai garsinanti sekanczią žinutę:

Vieną dieną ant Theresien-Ring palicijantas suaresztavojo vieną mažą vaiką už pavogimą mažai mergaitei lėliukės.

Nugabentas vaikas pas policijiszką teisdarij, prisipažino prie kaltės iszaiszkindams koku budu tą vagystę padarė, ir tas net kitus sujudino.

Ant užklausimo teisdario kodėl vogė, atsakė:

Esu sunum biedno mano tėvo blekoriaus, turiu mažą sesutę kuri serga labai, ir baudžia tėtę nupirkie jei lėlytę, baudžia, verkia ir vis baudžia ir praszo pirt lėlytę, tėvai mano bie-

dni nematė reikalo pirkie lėlytę, tai asz nors mažas jos brolis, paskyriau suramytie verkenczią seserį, iszejau tad ant miesto, ir pamacziau ant Theresien-Ring mažą mergaitę turinczią lėliutę, susistabdžiau, paklausiau kur gyvena, pasakius adresą užsirasziau, ir isz užsimislijusios mergaitės iszlupau lėlę ir hėgau, bet mane policijantas pasigavo ir suaresztavojo; asz nemislijau nieko blogo tik norėjau pasitarnaut ir pasaldjūt mirsztancios sesers szirdį; po myriui sesers mislijau lėlę sugražyti mergaitiai nuo kurios atėmiau, ir tame mierije užsirasziau kur ji gyvena.

Policijos virszininkas isz tokio teisinimosi sujudintas, nusiuntė pas blekoriu pasiuntinius isztyrtie, ar tikrai serga mergaitė blekoriaus, tie nuvėję rado mergaitę mirusę tame tarpe, kada brolis dėl jos vogė lėlę.

Vagis paliusuotas, ir lėle tape sugražyta mergaitiai.

40 Pilgrimų užsimuszė.

Daeina žinia isz Peterburgo jog 4 vyrai ir 36 moteris sutrinta ik smert. Priežastis baises nelaimės, suluzimas padlagų, ant kuriu radosi penki tukstancziai pilgrimų. Tam baisesiam atsitikime žuvo 40 žmogystu ir daugybė likosi sukoliczity. Tas atsitiko nakties laike.

Szimtais burai apleidze savo tėvynia.

Burai užplaukti per anglus nei szranczių, atsisveikinę savo prigimtaį tėvynę, trauke jieszkoti naujos tėvynės. Isz Lourenzo Marquez girdima visuose krasztuose Amerikos, jog szimtai burų su familijomis apleidze savo prigimtaį žemę, ir keliauja jieszkoti naujos žemės dėl apsigyvenimo, naujos tėvynės. Jieszkot naujos tėvynės, ir kur ją galima suras Amerikoje! Amerika, tai yra visų pavargusių bei isztremtų priglaustojų.

Isz Lourenzo Marques pereitą mēdėlią iszplaukė du Vokietijos laivai su 1.200 burų, paskui juos iszplaukė du Francuzijos laivai su 950 tra-

svaliečių, daugiausiai moters ir vaikai. Jie keliauja dar į Holandiją, betgi jie ten tiktai staptels ant nekiek laiko, jų jieszkrojime naujo apsigyvenimo.

Žinome gerai jog szalis Holandija yra tirsztai apgyventa, ir jog jiems ten nera jau vietos del apsigyvenimo. Betgi jie neiszsitarė į kur jie kelias isz ten. Kaip numanoma isz jų nekurių padavimų, atkeliaus į Ameriką del naujo apsigyvenimo.

AMERIKOJ.

Bankos klarka pabėgo su puike suma pinigų.

Elizabeth', N. J. Octoberio 9 d. tapo patirta, jog bankos rasztinikas William Schreiber, kaip ten prisitaike prie didelės sumos pinigų, ir pabėgo nežine kur. Menama kad iszneszė pinigų apie 50.000 dol. su virszum, kaip menama jog sieksę ir į 100.000 dol., kuris dirbo toje bankoj' jau 10 metų. Jo kaucija buvo tik 5000 dol.

Schreiber'is iszvaževo isz Elizabeth'o 2 dieną Augusto į New Yorką ant praleidimo laiko kaipo vakacijų ir pradėjo New York'e puikiai balevot.

Tris nedelios adgal, kaip sakoma, jog Schreiber'is iszkelėvo į Paryžių ant visaszvietinės parodos su nekoke moteriszke. Betgi, kaip vėliaus patirta, jog yra padėta New Yorko bankoje ant tos moteriszkės vardo 12.000 dol.

Jo visi daiktai tapo užrasztavoti, koki tik radosi prie jo gyvenimo, betgi tie daiktai toli neatsako už tokę kruvą pinigų. Kaip rokuojama jog jis taps sugautu. Sunku tikėti apie jo sugavimą, jeigu jis mokejo prie tokios sumos pinigų prisitaikinti, mokės praszsalint nuo sugavimo.

Schreiber yra dar jaunu vyru, 26 metų amžiaus.

Galės su tiek pinigų pragyvėt savo amžį gana puikei, jeigu tik mokės juos gerai sunaudoti.

100 metų moteriszke.

Northboro, Mass. randasi 100 metų moteriszke, kuri pagal savo amžį

dar yra gerai drutoka. Yra seniause moteriszke Massachusetts'o szteite. Ji praleidžia savo laiką daugiausiai siuvinėjimu ir mezgimu, ir turi tiką pabaigus siuvinėti dar dvi kaldras del savo giminių, kurios dvi kaldros susideda kožna beveik isz tukstanczio sklypėlių.

Teipgi jos užveizdoje randasi puodukas ir torielkaitė, kuri pora, tai yra puodukas ir torielkaitė jų familijoi radosi priesz 250 metų. Yra gana dailiai užlaikomi, jog teip ilgai užsilaiko. Naszle pasiliko priesz 19 metų.

Nauje Kastinė Ankso.

Helena, Mon. Benjamin Benson paduoda, per prabėgusią nedelį, jįsai atidengė pora mylių nuo Helena bagocziausias gyslas aukso. Aprokuojama toną ant 15-20 tukstanczių dolerijų.

Explozija dinamito.

Eveleth, Mich. 8 Oct. magazinas turintis 7000 svarų dinamito, iszlėkė į padanges 5 valandą po pietų. Vietoje magazino likosi skylė 20 pėdų gylio, 100 pėdų ilgio ir pločio. Per dvi milias tolio sukratė baisyai, neliko nė vieno lango, nė vieno zerkolo ant sienų. Saliunuose visos bonkos isz vietų iszsiraicziojo.

Iszkados apskaito ant 30.000 dol.

Pacztą iszplėszė.

Knoxville, Pa. Subatos pereitos vakare, Elkland, plėszikai atplėszė banką ir iszneszė piningų. Teippat Nelson, isilaužė į pacztą ir iszneszė 200 dol. ir stampos.

Tie pats plėszikai, tuo pat laiku atėmė isz jauno vaikino dziegorelį ir 20 dol. piningais. Plėszikų nieks nesuėmė.

Puikus uždarbys.

Philadelphia, Pa. Kumpanije Readingo turėdama savo rankose gelžkelį „Philadelphia and Reading“, ir drauge „Philadelphia Reading Coal and Iron Co.“, iszdavė rokundą pereitų metų. Kumpanijai įplaukė szisto pelno per pereitą metą 1.938.000 dol. Viso įplaukė \$55.946.934; szzėjo \$44.857.390. Anglių kietųjų iszkaita 10.672.565 tonų; minksztųjų anglių iszkasta 4.539.719 tonų. Tavorų pervežta 14.192.19 tonų.

In kietųjų anglių vietą naudoje minksztus.

Žinome jog dabar yra sustraikavę visos kietųjų anglių kasyklos. Kumpanijos į kietųjų anglių vietą naudoje minksztus anglius

ir szjmtais karų dabar kasdien pargabena isz Westų į Harisburgą, Williamsportą, Philadelphia ir Port Liberty. Sziomis dienomis likosi iszsiųsta kietųjų anglių tik 17 karų, kur dirbamam laike iszsiųdvo 1.400 karų kasdien.

Pakelta mokestis.

Wilkes - Barre, Pa. Gelžkelio Lehiug darbininkams tapo pakelta mokestis už darbą: inžinieriams, kurie veža anglis, ir freitineis, per kalnus, tapo pakelta nuo \$3.60 c. ik \$4.00 ant dienos. Kundukto-riams tapo pakelta nuo \$2.40 c. ik \$2.80c. ant dienos.

Chicagoje reinge statyti bravorą vien tik lenkiszkie saluninkai nereikalaudami kitokio biznieriaus.

„Ira laikas mums lenkiszkiem Chicago saluninkams prabusti, ir nesiduot melzt per sindikatus, per amerikonziskus anglius ir žydus, visi isz vien paduosime viens kitam ranką, ir neisznaudos mus svetimi, bet naudosis mes patis isz savo truso.“

Žemę turi jau nupirktą Western ave. prie North Western kelio.

— Motina (žydelka) turėjo du sunu: vienas kupcziavo svogunais, kitas žuvimis.

Vieną kart atėjo abu sunus pas motiną.

Tas, ką kupcziavo svogunais praszto motinos: „Motinėle, szirdėle, praszkyk Dievo, kad ryt butų szilta, kad cibuliai nesuszaltų“.

O tas, ką kupcziavo žuvimis sako: „Motinėle, szirdele, praszkyk Dievo, kad szaltų, kad žuvys nepasmirstų.“

Nežinodama už kurį sunų užtarti, motina pasakė: „Vaikeliai, tegul buna nė szeip, nė teip, kaip Dievas nori“.

Wincas Levanavicius,

LIETUVI SZKAS GRUBORIUS.

Užsijima laidotuvų reikalais, nusiduokite pas jį aprupis viską kuogeriausiai ir teisingiausiai.

31 W. Coal str. Shenandoah, Pa.

Juokai.

Surinkti iš lupų prastų žmonelių, Kauno gub.
Surasė Jadvyga J....

1. Mergaiti norinti aiti į miestą tarnauti iš lėto teip suka girnas: „I-n V-i-l-n-i-ų, i V-i-l-n-i-ų.“ O pargrižusi jau greitai: „Kaip Kau-ne, teip Vil-niuj, kaip Kau-ne, teip Vil-niui“!

2. Paukšteliui ant tvoros beszo-kant ir bečiurskent: „man Die-vonereik', man Dievo ne-eik'!“ - atlėkė vanagas. Mažytis išvydęs vanagą puolė į krumus slėptis rėkdamas: „asz be Dievo-nė valandos, asz be Die-vo-nė valandos!“

3. Bernas (sako gaspadoriui): Dė-de! kaip tik manę saulė inkaitina asz

tuoj gyliuoju.

Gaspadorius: O asz kaip tik atsi-geriu vandens, tuoj varijoju.

Nuėjo gaspadorius su bernu zie-ną pjauti. Kaip tik saulė ėmė kaitint berno nugarą, braukszt, metė dalgį į szalį ir nugylevo į jaują.

Tada gaspadorius, atsigėręs van-dens ėmė varijot ir pasivijęs berną jaujoje gerai išszutino su lazda.

4. Pasamdė ukininkas mergą, kad ant girnų rugius sumaltų.

Po trijų dienų merga praszo užmo-kesties.

Ukininkas jeisako: „Tai susisemk, Onute, sau tuos miltus, ką per tas tris dienas sumalei.“

Merga: Ale, dėdule, butų lyg bi-skį per mažai.“

5. Marti su anyta rinko nuo daržo pupas. Buvo jiedvi da ant tuszczios isz ryto. Szlykszti marti patėmijo, kad anyta nuolat kramto pupas, pagailo pupų ir ji sako anytai: „Eiva, matut', pusryczius iszsvirsiva, o pavalgę baigsiva pupas rinkti.“

Anytai lipant per tvorą iszkrito isz burnos pupa. Nulipus ji pradėjo po žoles pupos jieszkoti.

„Ką tu czia tos pupos jieszkai? - tarė marti - tuszczia jos!“

Anyta jai atsako: „Matai, marte-le, visą rytą laikiau pupą burnoje, buvo iszbrinkusi, minkszta, del to ir jieszkau“.

„Jei teip, tai aiva, matute, pabaig-ti pupas rinkti“, atsakė marti ir nu-sivedė motiną adgal į daržą.

Žemlapis Lietuvos ir Latvijos.

Lietuviszkoje kalboje, atspaustas lotiniszkomis lite-roms, gaunamas pas Inžinierių **A. Maciejvski**

Prekė 1 rubl. už exempl. su pristatymu; imant 10 exempl. 20% rabato.

A. Maciejvski,

Nevski pr. n. 111 b. 73 PETERBURG Russ.

T. ANDRIUSZEVICZAJTE.

— DIRBA —

Arnotus, Karunas ir visus
bažnytinius parėdus,

— Teipogi —

Draugystems: Vellavas, Szarpas-Kukardas.

Visa darba gerai pažystu. Lietuviszki kunigai ir lietuviszkos draugystės reikalaudami draugystems ar bažnytiniu iszdėrbimu, raszykite pas mane klausdami prekių, o persitikrinsite kad mano prekes yra pigesnes ir darbas geresnis kaip lenku, asz savo iszdėrbimus gvarantuojau.

Su Guodone,

T. ANDRIUSZEVICZAJTE 115 W. Division St., Chicago, Ill

F. S. Klinges.

Maliorius dekoracijų Bažnycziose.

Malevoja paveikslus (abrozus) del Bažnyczijų ypa-tingai del altorių, puikiai iszdabina bažnycziose sienas ir kitokias dekoracijas.

Adresas; F. S. KLINGES
293 Carey ave.
Wilkes Barre, Pa.

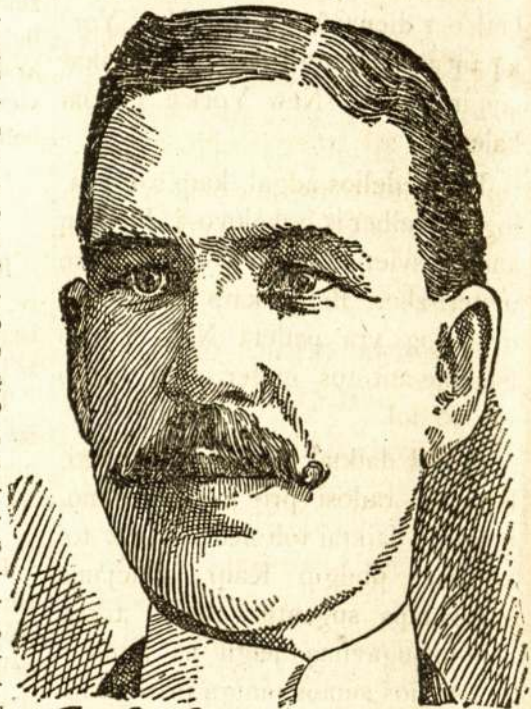
Tiktai Vyrams.

Už dyka sampelinis pakelis bus atsius-tas pacztu koznam vyrui, katras prisius savo varda ir adresa.

Sugražina sveikata ir smaguma umai.

Pakelis stebu-klingų gyduolių bus atslystas koznan, kas pa-raszys į State Medical Institute Jie tiek isz-gydė vyrų, kurie per metus ėmėsi su protiszkais ir kuniszkais ken-tėjimais, tarp kad, Institute nutarė už dyką dalyt bandymo pakelius tiems, kurie papraszys.

Iszsigydysi na-mie nuo kiek-vienos lytiszkos ligos, paeinan-czios nuo jaunys-tės iszdykumo, sugražis patrotytą pajlegą ir at-ninti, panaikis skaudėjimą stre-

A. E. Robinson M.D.C.M.

ny, sudrutys silpnus lytiszkus sąnarius.

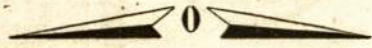
Gyduolės yra labai smagios ir pamačzyvos, rodos plaukte plaukia pri-nesveikų sąnarių sudrutindamos kur reikia. Jos gydo kozną ligą ir pa-naikina nesmagumą ir kiekvienam atsitikime visiszškai iszgydo. Atsi-szauk į State Medical Institute 524 Elektron Building, Ft. Wayne, Ind., o apturėsi uždyką sampelį. Institute stengiasi susieszti su didžiausiu skaitlium žmoniu, kurie negali atsitraukt isz namų, kad gydytis ir szie sampeliai parodys jiems, kaip lengva iszsigydyt nuo lytiszku ligų, kada vartojasi atsakanczios gyduolės. Institute nė vieno neatmeta.

Koznas, kurs atsiszauks, gaus dailiai apipečzytą pakelį, kad kiti nežinotų kas ten yra. Raszyk dabar, neatidėk.

Trejanka!

Trejanka!

Trejanka!

Apie vertia KAZIUNO TREJANKOS, nera ka daug raszytie, nes trys jau yra metai kaip toji TREJANKA kursavoja ne tik tarpe Amerikos lietuviu bet ir tarpe svetimtaucziu kurie trejanka lietuviszka dar pažynia naudoja su pamegimu.

Kaziuno Trejanka yra dar pagarsėjus ir iszmėginta ir vertė pertikrinta. Kožnoje lietuviszkoj stuboj verta rasti kaip gyduolė ligoje, nes tokią Trejanką per ilgus laikus naudojo mus seneliai Tėvynej kaipo apsigynimą nuo paprastųjų ligų.

Trejanka p. Kaziuno, suczėdys kožnam ją užlaikancziam kasztus daktaro.

Baksukas TREJANKOS su prisiuntimu kasztuoja 65 centus.
(nesiųsk stempų)

Gumbo-Kura! Gumbo-Kura! Gumbo-kura!

KAZIUNO Gumbo - kura yra jau seniai laukema gyduolė nuo gumbo, nuo patrukimo, nuo skaudėjimo po krutine.

Minėtas preparatas yra per manę iszmėgintas, galima pasitikėtie, kad ne tik skausmus apmalszina, bet ir praszalina aukszcziaus pažymėtas ligas.

Bonkutė ir baksukas miltelių kasztuoja tik - \$1.00, su prisiuntimu - \$1.25.

Luke's Reliable Hair Restorer szitas paprastai yra vartojamas dėl plaukų. Sugrazina ko-
lerį plaukų jeigu buna pražilę ir sudrutina plaukus, sulaiko nuo puolimo. Bonkutė 50 centų.

Norintieje gaut aukszcziau minėtų gyduolių, prisiųskit „Money Order“ ant kiek reikia ir dadėkit 25 cent. už prisiunti-
mą per Expresą arba pacztą. Trejankos baksuką prisiųsiu per pacztą už 65 centus. (Nesiųsk markių)

ADRISAVOK. .

L. M. Kazunas
107 S. Main Str. Shenandoah, Pa.

Kaziuno Trejankas visados galima gaut pas sekanczius sztornįkus: Thomas Pauksztis Pittston, Pa.
Joseph Anskis Glen Lyon, Pa. Simon Melavas Scranton, Pa. V. Žukauskas Northampton, Mass.
Karolius Modziarskas Mahanoy City, Pa. ir Danisevicze Mahanoy City, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota

DWIEMIS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-
dos už rupeština, tei-
singa ir artistiską iz-
dirbimą.

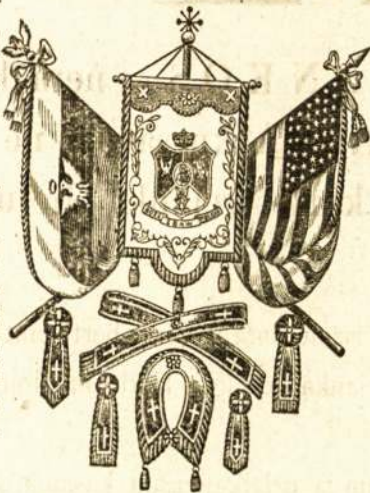

KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiškinti guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augščiaus paminėtus daig-
tus Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
užiimdama izdirbimais įgijau
geriausę praktiką ir dėl to galiu
viską padirbti pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

K. Radzeviczius!

Puikiausia visam Shenandoah'ri

RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos KARSZTI UŽKANDZIAI, o teip visada sal-
ti dykai. Geriausi ir pigiausi PIETUS, viskas szviežia: CIGARAI
pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvys ras SZIRDINGA RODA
kiekvienam reikale. O ir PINIGUS MAINO ir siunczia į LIETUVA
ir į kitas dalis svieta.

121 E. Centre str,
SHENANDOAH, PA.

V. Chmieliauckas

E. CENTRE STR.
SHENANDOAH, PA.

Užlaiko didelę krautuve cigarų, vynoir visokių likie-
rių, o pardavinėja pigiaus nēkaip svetimtaucziai, kurie užlai-
ko pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigus.

Taigi vyrjai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiui

Temikite gerai!

Ant S. Main str. einant iz miesto
Pennsilvanijos dypo po deszinei pusei,
yra Salunias su paraszu ant lango K.
Gaudinskas, nepamirszti turim jog sa-
lininkas yra bjauriai suzeistas mainose,
nukirsta viena ranka; todėl norint izsi-
gert stiklą gintariszko alaus, užeikite
pas Gaudinską, nes jo vienintelis tik
ame duonos kšnis kaip koliekos.

Centraliszka uzeiga pas Andriu Aleksina.

300 E. Centre str. SHENANDOAH, PA.

Ramus tai ir pasznekamas lietuvis
kurs moka prideranziais su savais apsi-
eiti.

Ten geriaus kur ramiaus,
Alus kriszpollinis, sznapsas ruginis
Oisteriai skanus kepti ir žali.

Šios knygos yra gaunamos S. L. A. Spaust.

Budas senovės lietuvių ir žemaičių	50c.
Istorija Europos	15
Kražių skerdynė	5
Padėjimas lietuvių tautos rusų vieszpatystėj 35	
(Ta pati kniga maskoliszkoj kalboj ..	\$1,00)
Kristijono Donelaiczio rasztai (eilės).....	40
Medega mūsų tautiszkaiz vaistinikystai ...	40
Medega Sim. Dankanto bijografijai.....	8
Pajauta, (pasaka iz Lietuvos istorijos) ..	60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eiles Mairionio)	15
Kanklės, (eilės ir dainos)	15
Jonas iz Kempės ir Szilka, (eilės)	15
Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos) ..	15
Zentas del parodos (komedija), vertė Sel..	15
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai.....	100
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai.....	1,50
„Tėvynė“ 1898 metų visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1899 metų visi numerai	1,50
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai ..	25
Istorija szventa seno ir naujo įstatymo ...	50
Prilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose 2)	15
Mainieris ir leberis	20
Diedai ir Gražina	30
Trumpi Atsakymai priesz Religiją	20
Dogmatas apie Pragarą	15

* Spauštuvė *

Susivienijimo Liet. Amer.

Geral, greitai ir pigiai atlieka visoki drukoriszka darbą
drukuoja knygas, visokius tkietus, konstitucijas, cirkuliorus
gromatas, bylas, plakatus, visiting cards, business cards
abelnai atlieka visoki drukoriszka darbą, kokio tik kam pri-
reikia. Turint kas del drukavimo ka nors, meldžiam ats-
szaukti ant szio adreso:

T. Astramskas,
P. O. Box. 649
PLYMOUTH, LUZ. CO. PA.

Už 1 dol. 66 laksztus literatizsk
turinio davė 1899 m.

Tevynes Sargas

V metai stovjs ant sargybos Lietuvų ta-
tos: szviesos, tikybos ir kalbos. Adresas:

JURGIS LAPINAS,
TILSIT. GERMANY

Z I N Y C Z I A .

Mokas už kiekvieną num. Tuodu lai
raszcziau spaudina nežinomus Vyskupo
Valancziaus.

Alex Maslauckas.

Geras ir prieteliszkas mus žmogus užlaiko gerus gerym-
is yra gana dorus ir pasznekamas lietuvis. Pas jį izsp-
atsilankyti.

Ant W. Main ulyczios, Plymouth, Pa.